

قصه‌گویی برای کودکان

اثرات آموزشی آن

به حرف زدن نیستند ولی اودوست دارد حیوانات نیز سخن بگویند. اگر دربرنامه، خاص کودک درخانه و مدرسه ساعتی را برای قصه برقرار کنیم خواهیم توانست به اهداف زیر دست یابیم:

۱ - کودکان بهترین نوع لذت برخوردار شود.

۲ - درگرفتن مقام های متنوع بین گروه هموع خود تجربه کسب کند.

۳ - با ادبیات آشنا گردد.

۴ - برای کتاب احساس ارزش کند و دراستفاده از کتب دقت نماید.

۵ - درسالهای اول دبستان پایه خواندنش استوار گردد.

۶ - برای کسب معلومات عمومی دارای پایه و اساس صحیح و مستحکمی شود.

۷ - اساسی برای تخیلات منطقی بدست آورد.

صرف نظر از امکانات مخصوصی که برای قصه گویی لازم است همچون کتابخانه و محیط مناسب می توان با حداقل امکانات نیز به این امر مهم پرداخت. بدین صورت که معلم و والدین علاقه مند به تربیت صحیح کودک باید با استفاده از معلومات و تجربه های شخصی خود برای کودک قصه بگویند. در این کار مربیان و والدین مبتکر موفق تر خواهند

تصورات و اندیشه های واهی است. اگر برداشت ما بدین گونه باشد سخت راه را به خطا رفته ایم. هدف اصلی قصه رشد امکانات عاطفی و روانی کودکان به صورتی مطلوب و پسندیده است. در ساعاتی که کودک قصه هایی از پدر و مادر و مربی و افراد بزرگتر از خود می شنود دنیایی پیش روی او گسترده می شود که دور از واقعیت محض پیرامون اوست ولی این دنیا، دنیایی شگفت انگیز و زیباست. کودک در همان اوان کودکی می داند که جانوران قادر

کودک قصه را دوست می دارد و با شنیدن یک قصه دنیایی خیالی را پیش روی خود تصور می کند. در حقیقت قصه راه باریک روشنی برای او در تاریکی واقعیتهاست. نایبستی اینگونه تصور گردد که هدف از قصه گویی برای کودکان برکندن آنها از واقعیات دور و بر و رساندن آنها به حیاطه ای از

بود. احساسات لطیف و بکر نظر داشت، مشعله زندگی و مهمی برای جذب کودکان کودک اگر با باورهای منطقی و کمیود امکانات از قبیل تهیه کاغذ و کتان سرسام آوردست نویسندگان و که کودک بیشتر به ظاهر توجه جالبی در پی خواهند داشت. ناشرین رابسته است. درمورد دارد تا به باطن، پس باید سعی کنی که چاپ شده و دراختیار شود تا در چاپ کتب کودکان از خانواده‌ها قرار داده می شود نیز تصاویر جالب استفاده گردد و جای سخن فراوان است. در بسیاری قطع کتاب نیز " کودک پسند " از موارد کتب نامناسب از هر دو باشد. کتاب های قطور و سنگین جهت کیفی و کمی باعث اثرات در این میان گیری مناسبی ندارند. آموزشی نامعقول می گردند. ندارند.

محتوای کتاب قصه برای کودکان نویسندگان با ذوق از قدیم - حرفی نیست. البته در این مورد صرف نظر از چگونگی چاپ و الایام در فکر تهیه کتب مناسبی بایستی شرایط جامعه را نیز در نظر گرفتارنده شده در آن عامل

انتخاب کتب مناسب برای
مطالعه کودکان دبستانی

درمورد اینکه کودکان به سهم خود مانند بزرگترها در اثر کمیود کتاب " دچار محرومیت هستند حرفی نیست. البته در این مورد بایستی شرایط جامعه را نیز در نظر گرفتارنده شده در آن عامل

برای کودکان بوده‌اند. در میان کتابهایی که برای این نویسندگان برجسته‌ای از کشورهای گوناگون در مقام قصه نویسی برای کودکان به اوج ترقی نائل شده‌اند نهایت ذوق و استعداد نویسنده در این است که خود را به جای کودکی فرض کند و از دیدگاه او به جامعه و محیط پیرامون بنگرد. آوردن عبارات سخت و سخیف و مشکل باعث آزردهی کودکان کتاب قصه می‌گردد. چه بسا کودکی با درماندگی از معنی کردن یک جمله کتاب را به کنساری بگذارد و بی کاری دیگر برود. هر چند در نگاه اول کتابهای قصه برای کودکان به وفور دیده می‌شود ولی باید ادعا کرد که در زبان ما تعداد آثاری که برای مطالعه کودکان چاپ شده‌باشد اندک است و این در حالی است که

در میان کتابهایی که برای این منظور فراهم شده نیز کتاب خوب واقعی کمیاب است و نمی‌توان گفت حتی نیمی از آنچه تاکنون برای کودکان تالیف یا ترجمه شده به تمام معنی برای آنان مناسب و مفید بوده است. برای کودکان زیرع سال که هنوز خواندن و نوشتن را فرا نگرفته‌اند اگر تصاویر کتاب قصه طوری تهیه شده باشد که بدون خواندن و توضیحات مربوط به آنها کودک بتواند رشته داستان را دنبال کند بسیار مفید و موثر است. از نظر طفل تصاویری که دارای رنگهای شاد و عاری از جزئیات باشد خوب است. بهتر است تصاویر کتاب به صورت نقاشی باشند تا عکس. عکس‌گیری کمیتری از نقاشی دارد و این به

تجربه ثابت شده‌است. باینکه کودکان خردسال نمی‌توانند مطالب را بخوانند و آموزش خواندن از جهت ساخت فکری و بدنی آنان نیز مناسب نیست ولی با این وجود، با دیدن تصاویر کتابهای قصه و کلماتی که با حروف درشت در زیر آن تصاویر وجود دارد علاقه‌ای زیاد به کلمات چاپی در آنها ایجاد می‌شود.

قصه گوئی والدین و مربیان

غیر از استفاده از کتب، مربیان و والدین می‌توانند از خود برای کودکان قصه بگویند. برای اینکار بایستی آنان خود قصه‌هایی را فراگیرند و در مواقع مناسب برای کودکان تعریف کنند، البته اگر کتاب قصه مصور و جالبی در

اختیار باشد ، بادر نظر گرفتن اثرات آموزشی کتاب ، معقولانه نیست که آنرا به کناری بگذاریم و از خود قصه‌ای برای کودک نقل کنیم . داستانهای مخصوص کودکان با یکدیگر تفاوت دارند . گونه‌ای از این داستانها به صورت افسانه‌های باور نکردنی هستند که اگر با تصاویر مناسب همراه نباشند کودک قادر به درک و فهم آنها نخواهد بود . در مقابل داستانهایی که موضوع آنها در پیرامون کودک میگردد و بقول معروف دارای موضوعی " ملموس "

هستند ، می توان آنها را به صورت نقل کردن به کودک عرضه کرد . بهتر است در پایان قصه‌های خیالی کودک را قانع کنیم که وجود شخصتهای دور از عقل تنها وسیله‌ای برای بیان نتایج اعمال انسانهاست . هنگامیکه والدین و یا مربیان به نقل قصه‌ای بدون استفاده از کتاب می پردازند ، محیط دوستانه ای تشکیل می شود که در مورد خواندن قصه از روی کتاب پیش نمی آید و این خود مزیتی برای روش قصه گویی است . این نزدیکی سبب می شود که مربیان بتوانند در حالات کودکان تعمق و مطالعه بیشتری کنند و روش قصه گویی خود را بر طبق میل و علاقه‌های ایشان تطبیق دهند ، از طرفی

هم در موقع نقل شفاهی داستان فرصت بیشتری برای تنوع در ادای مطلب و حرکات صورت و اعضا دارد . کودکان هم از نگاه کردن این حالات قصه گو بیشتر از گوش کردن تنها لذت می برند . گاه والدین و مربیان روشهای استادانهای را بکار می گیرند . تغییر صدا و حرکات و رفتن در قالب شخصینهای قصه درک آنرا برای کودکان هموار می سازد و کودک به نحوی محسوس در گیر قصه می شود گویی ماجرای قصه در چند قدمی او اتفاق می افتد .

استفاده‌های دیگر از قصه

می توان با تبدیل قصه به نمایشنامه و بازیهای گوناگون از آن

استفاده آموزشی برد و این روشی بسیار سهل و ساده است . با ابتکار معلم اکثر قصه‌ها را می توان به نمایشنامه تبدیل کرد و یا آنها را به صورت نمایشنامه در آورد . تحرک کودک و استفاده تمام عیار از حواس کودک باعث شکوفایی احساسات او خواهد بود . اگر مربی ذوق ادبی داشته باشد می تواند قسمتی از قصه را به شعری مناسب تبدیل کند و کودکان را تشویق کند تا آن را بخاطر بسپارند و این اشعار در مواقع خستگی و بی‌حالی کودکان از درس می تواند مورد استفاده قرار بگیرد . در تبدیل قصه به نمایشنامه بایستی بیشترین سهم را به کودکان من‌زوی و گوشه گیر اختصاص دهیم . ایجاد این چنین محیطهایی در حل مشکل کمرویی آنان بسیار مؤثر می باشد .

بهر روز گنج جو

